

Pensioenfonds Honeywell en de dekkinggraad

De dekkinggraad van Pensioenfonds Honeywell staat onder druk. Nadat het pensioenfonds lange tijd vooruitliep op de lijn die in het herstelplan werd aangegeven, is het pensioenfonds nu weer een stuk teruggeworpen. Hoe dit kan en hoe het pensioenfonds hiermee omgaat, leest u hieronder.

De economische crisis houdt de gemoederen wereldwijd al sinds 2008 bezig. Vooral de zuidelijke Europese landen en Ierland moeten enorme bezuinigingsoperaties doorvoeren om hun hoofd boven water te houden. En hoewel de gevolgen in Nederland op het eerste gezicht mee lijken te vallen, beginnen die gevolgen nu ook hier merkbaar te worden. Wie de media een beetje volgt, weet het: de dekkinggraden van pensioenfondsen staan al geruime tijd onder druk.

De dekkinggraad

De dekkinggraad van een pensioenfonds geeft aan in hoeverre een fonds aan zijn lange termijn verplichtingen kan voldoen. Staat de dekkinggraad op 100% dan is er precies genoeg geld in kas om aan alle verplichtingen, nu en in de toekomst, te kunnen voldoen. Maar om pensioenen welvaartsvast en waardevast te houden is meer geld nodig. Hoe hoger de dekkinggraad, hoe beter het de pensioenfondsen lukt om bij-

voorbeeld ook toeslagen te verlenen aan actieve deelnemers en gepensioneerden zodat hun pensioenen meegroeien met loon- of prijsstijgingen.

2008

Eind 2008 kwamen drie oorzaken bij elkaar die er samen voor zorgden dat de dekkinggraden van pensioenfondsen een forse daling meemaakten. Vele fondsen zakten door de ondergrens van 100% heen. De aandelenkoersen daalden enorm en daarna begon ook de rente te dalen. Daarbij kwam nog dat er cijfers kwamen waaruit bleek dat Nederlanders steeds ouder worden. Dat was algemeen bekend, maar de snelheid waarmee dit gaat, kwam toch als een verrassing.

Beleggen

Pensioenfondsen moeten beleggen. Met sparen alleen wordt niet genoeg verdiend om een goed pensioen op te bouwen. Dan zouden de pensioenpremies nog

veel hoger moeten zijn en dat is ondoenlijk. Beleggen levert, zeker op de lange termijn, meer op dan sparen. De pensioenpremie kan hierdoor op een aanvaardbaar niveau blijven. Pensioenfondsen doen dat in het algemeen verantwoord en voorzichtig. Maar tegen een neergang op de beurs zoals in 2008 was niets en niemand bestand. Van die neergang hebben de beurzen zich in de loop van de laatste jaren redelijk hersteld. Dat geldt ook voor pensioenfondsen.

Rente

Wie zijn geld als spaartegoed op de bank zet, rekent op een redelijke rente. Dat geldt ook voor pensioenfondsen. Vroeger werd altijd met een zogenaamde vaste rekenrente van zo'n 4% gerekend. Dat maakte het leven overzichtelijk. Tegenwoordig moeten pensioenfondsen de meest actuele rentestand gebruiken en die staat nu al een paar jaar erg laag. Om iemand

Tegen de huidige stand van de rente is geen enkel pensioenfonds helemaal bestand.

een bepaalde hoeveelheid pensioen te kunnen uitbetalen, moet als het ware een 'eindbedrag' worden bereikt. Als de rente hoog is, hoeft daarvoor minder geld opzij te worden gelegd. Als de rente laag is moet er juist meer geld opzij worden gelegd om dat 'eindbedrag' te bereiken. In pensioenfondstermen: de verplichtingen van het fonds moeten hoger zijn (er moet meer geld in kas zijn om het 'eindbedrag' te bereiken) en daardoor gaat de dekkinggraad naar beneden. Eén procentpunt rente (omhoog of omlaag) scheelt ongeveer vijftien procentpunten op de dekkinggraad. Pensioenfonds Honeywell dekt dit zogenaamde 'renterisico' voor een groot deel af, maar tegen de huidige stand van de rente is geen enkel pensioenfonds helemaal bestand.

Langer leven

Dat Nederlanders langer leven is in principe natuurlijk mooi. Maar als mensen langer leven, kunnen ze ook langer van hun pensioen genieten. Dat betekent dat pensioenfondsen langer (en dus meer) moeten betalen. Er moet dus meer geld in kas zijn. Opnieuw in pensioenfondstermen: de verplichtingen van het

Update van de dekkinggraad

Iedere maand verschijnt er een update van de dekkinggraad op www.honeywellpensioen.nl. Op die manier kunt u maandelijks bijhouden hoe uw pensioenfonds er financieel voorstaat.

lees verder op pagina 2 >>

<< *vervolg van pagina 1*

fonds moeten hoger zijn en daardoor gaat de dekkinggraad naar beneden.

De nieuwste 'sterftecijfers' waaruit bleek dat dit proces van steeds langer leven veel sneller gaat dan eerst was gedacht, kwamen uit in het najaar van 2010. Alle pensioenfondsen hebben dit toen onmiddellijk verwerkt in hun dekkinggraden. Voor Pensioenfonds Honeywell betekende dit een daling van de dekkinggraad van maar liefst 7,6%.

Herstelplan 2009

Begin 2009 heeft pensioenfonds Honeywell twee herstelplannen ingediend: een korte termijn herstelplan (tot 2014) en een lange termijn herstelplan (tot 2023). De financiële positie was eind 2008 onvoldoende. De dekkinggraad stond toen rond de 90%. Met de toen genomen maatregelen werd voorzien dat de positie van het fonds zich zou kunnen herstellen binnen een periode van 5 jaar. Tot medio dit jaar leek het daar ook op. Eind juni 2011 stond de dekkinggraad van het fonds op 106% en dat was zelfs ruim boven het voorgeschreven herstelpad.

Situatie 2011

In de daarop volgende maanden, juli tot en met september 2011, is als gevolg van de enorme turbulentie

op de financiële markten, de dekkinggraad fors gedaald en is het fonds weer een stuk teruggeworpen. Ondanks het feit dat in die drie maanden het vermogen van het fonds is toegenomen, zijn de verplichtingen van het fonds nog meer gestegen. De voornaamste oorzaak hiervan is de lage rentestand. De

Het wordt spannend, maar het gekozen pad in het herstelplan is nog steeds haalbaar

maatregelen die het fonds heeft genomen om zich te beschermen tegen een dalende rente hebben op zich goed gewerkt en hebben erger kunnen voorkomen. Dat neemt niet weg dat onder de gegeven omstandigheden de dekkinggraad toch fors is gedaald.

Ten slotte

De werkgever stort momenteel jaarlijks 3,5 miljoen euro in het pensioenfonds en zal dat de komende twee

jaren ook blijven doen (tenzij de dekkinggraad binnen die periode boven de 110,8% komt, de grens van het vereist eigen vermogen). Daarnaast zal de werkgever op 1 april 2012 nog een extra storting doen van 9,8 miljoen euro om tegemoet te komen in de kosten van het 'langer leven'.

Het herstelplan is onlangs geëvalueerd door het bestuur van Pensioenfonds Honeywell. De conclusie van die evaluatie luidde dat het weliswaar spannend wordt, maar dat het gekozen pad in het herstelplan nog steeds haalbaar is. We zullen u blijvend op de hoogte houden van de stand van zaken.

In gesprek met Frans van den Oetelaar, voorzitter van Pensioenfonds Honeywell

“Er is behoefte aan rust, maar dat

Frans van den Oetelaar maakt sinds jaar en dag deel uit van het bestuur van Pensioenfonds Honeywell. De laatste tien jaar is hij voorzitter. Als iemand ons iets kan vertellen over de huidige situatie in de pensioenwereld, is hij het wel.

Frans van den Oetelaar werd tien jaar geleden door de werkgever Honeywell gevraagd om voorzitter te worden van Pensioenfonds Honeywell. Sindsdien heeft hij de pensioenwereld flink zien veranderen, vooral door elkaar opvolgende crises. We beginnen het gesprek dicht bij huis, met de situatie bij Pensioenfonds Honeywell.

Hoe staat het fonds ervoor?

Frans van den Oetelaar: “Het korte, directe antwoord op deze vraag luidt: niet goed. Maar daar zijn gelukkig een hoop kanttekeningen bij te maken. We doen het bijvoorbeeld niet slechter dan andere fondsen. De dekkinggraad van het fonds bevindt zich nog steeds onder de grens van het minimaal vereist eigen vermogen. Maar dat geldt voor veel meer fondsen. We wijken dus niet af. Ten opzichte van 'grote broer' PME (Pensioenfonds van de Metalektro) doen we het beter en dat toont in ieder geval de meerwaarde van ons fonds als ondernemingspensioenfonds aan.

En er zijn natuurlijk duidelijk aanwijsbare oorzaken voor de lage dekkinggraad. De toenemende levensverwachting en vooral de lage rente zijn belangrijke factoren. Daar hebben alle pensioenfondsen last van. Vroeger rekenden we met een vaste rente van 4%. Nu moeten we met de marktrente rekenen en die staat momenteel rond de 2,5%. Als je nu nagaat dat bij een daling van de rente met 1% de dekkinggraad van een gemiddeld pensioenfonds daalt met 10 a 15%, weet je meteen waar het probleem ligt. Bij een stijging van de rente zal de dekkinggraad echter ook meestijgen. Maar feit is dat de rente heel laag staat en dat deze situatie nog wel even kan duren. Pensioenfonds Honeywell heeft dit zogenaamde renterisico voor een groot deel afgedekt, maar je kunt dat nooit voor 100% doen.”

Is het nog wel leuk om pensioenbestuurder te zijn?

Frans van den Oetelaar: “Ja, absoluut. Maar dat wil nog niet zeggen dat het gemakkelijk is. In het begin had je de reguliere vergaderingen en liepen zaken eigenlijk als vanzelf. Dat is tegenwoordig wel anders. We hebben in de afgelopen tien jaren een nieuwe pensioenregeling ingevoerd (2003-2006), met alle bijbehorende overgangsmatregelen. We zijn in 2007 naar een andere uitvoeringsorganisatie overgestapt (TKP). En natuurlijk hebben we het hoofd moeten bieden aan verschillende crises. Daar zijn we nu nog mee bezig. Al met al is het er een stuk hectischer op geworden. Daar moet je echter niet voor weglopen.

Ons bestuur bestaat nog volledig uit Honeywell-mensen. Wij doen onbezoldigd ons werk en dat doen we goed. Maar we worden wel over één kam geschoren met de professionele bestuurders bij de grote fondsen. Bovendien worden de eisen van De Nederlandse Bank aan bestuurders van pensioenfondsen steeds zwaarder. Het is dus de vraag of we binnen de onderneming nog voldoende mensen vinden die aan die zware eisen kunnen en willen voldoen.

Hoeveel weet u over de AOW?

Doe de test!

1. De huidige AOW-leeftijd is 65 jaar.
 ja nee
2. In 2015 krijg ik geen toeslag meer voor een eventuele jongere partner.
 ja nee
3. Ik krijg de AOW van de overheid.
 ja nee
4. In het pensioenakkoord staat dat de AOW-leeftijd en de pensioenleeftijd aan elkaar gekoppeld gaan worden.
 ja nee
5. Als werknemer betaal ik de AOW voor de mensen die nu met pensioen zijn.
 ja nee

Toelichting 1:

De AOW-leeftijd

De AOW is een uitkering die u krijgt op basis van de Algemene Ouderdomswet (AOW). Iedereen die in Nederland woont (of heeft gewoond) krijgt deze uitkering. De hoogte van de AOW-uitkering hangt af van hoeveel jaren u in Nederland heeft gewoond. Op dit moment is de AOW-

leeftijd 65 jaar. Het kan zijn dat de AOW-leeftijd in de toekomst opschuift naar 66 of zelfs 67 jaar. Dit komt omdat mensen gemiddeld langer leven en daardoor over het algemeen ook langer kunnen blijven werken. De hoogte van de AOW verschilt. Dit hangt ervan af of u alleen bent of dat u een partner heeft. Iemand die alleen woont, krijgt een AOW dat netto 70% is van het minimum loon. Alle bedragen van de AOW vindt u op: http://www.svb.nl/int/nl/aow/hoogte_aow/bedragen/.

Toelichting 2:

De AOW-toeslag voor een jongere partner

Als u een partner heeft, dan ontvangt u allebei een AOW-uitkering vanaf 65 jaar: ieder 50% van het minimum loon. Maar als uw partner nog geen 65 jaar is, dan ontvangt u maar één keer een AOW, van 50%. Daarom krijgen mensen met een jongere partner een toeslag om dit 'gat' te dichten. Deze toeslag verdwijnt echter vanaf 2015, omdat de kosten van de AOW door onder andere de vergrijzing, te hoog worden. Let wel,

deze toeslag is inkomensafhankelijk. Verdient uw partner meer dan € 1288,- bruto per maand, dan krijgt u geen toeslag.

Toelichting 3:

De AOW krijgt u van de overheid

U krijgt de AOW van de overheid. Het is een verzekering voor iedereen die in Nederland woont, of gewoond heeft, ongeacht uw nationaliteit. Ieder jaar dat u in Nederland woont, bouwt u 2% AOW op. U krijgt een volledige AOW-uitkering als u van uw 15e tot uw 65e altijd in Nederland heeft gewoond.

Toelichting 4:

Het pensioenakkoord

Het pensioenakkoord is een overeenkomst tussen werkgevers en werknemers die samen vertegenwoordigd zijn in de Stichting van de Arbeid (STAR). Hierin staan diverse adviezen over de veranderingen in ons pensioenstelsel. Het geeft aan hoe ons

[lees verder op pagina 4 >>](#)

zit er nog even niet in..."

Pensioen is eigenlijk helemaal niet zo moeilijk. Je betaalt en je bouwt ieder jaar een bepaald percentage op van je uiteindelijke pensioen. Daar hoeft je echt geen wiskundige voor te zijn. Dat is aan iedereen goed uit te leggen. Wat het moeilijk maakt, is als tijdens die opbouw de regels veranderen en we dan met allerlei overgangsmaatregelen te maken krijgen die we moeten berekenen. Dat is al wat lastiger uit te leggen. Dat geldt ook voor zaken als partnerpen-

sioen en dergelijke. Wat dat betreft is het goed dat er tegenwoordig veel aandacht is voor pensioenen. Al is die aandacht niet altijd positief."

Hoe heeft u het turbulente jaar 2011 ervaren?

Frans van den Oetelaar: "Tot halverwege het jaar ging het eigenlijk best goed. We konden het herstelplan goed volgen. Daarna sloeg de eurocrisis toe en daar hebben we nog steeds last van. De rente ging onderuit en sentiment en psychologie spelen een grote rol. Dat maakt dat er veel onduidelijkheid en onzekerheid is in de markten. In die situatie zitten we nu."

Zal 2012 een ander beeld laten zien?

Frans van den Oetelaar: "Een beetje rust op pensioengebied zou zeer welkom zijn. Dat we weer iets meer oog krijgen voor de langere termijn en wat minder voor de korte termijn en de waan van de dag. Ik zie het echter niet gebeuren. We krijgen een nieuwe Pensioenwet, we krijgen te maken met nieuwe bestuursmodellen die ons door de toezichthouders worden opgelegd en de onzekerheden op de financiële markten houden voorlopig nog wel even aan."

De relatie met het moederconcern is uitstekend en daar prijzen we ons gelukkig mee. Zij zijn ons de laatste jaren tot steun geweest door geld in het fonds te storten. Maar je weet het: resultaten uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst. Dus daar mogen en willen we niet op speculeren.

Aan het korten op uitkeringen willen we nog niet denken. De verwachting is nog steeds dat we aan de gestelde normen kunnen voldoen. Maar veel hangt af van de uiteindelijke dekkingsgraad per 31 december 2011. Afhankelijk van hoe die uitpakt, moeten we gaan nadenken over maatregelen.

Het zal kantje boord worden. Maar ondanks alle moeilijkheden waar we mee te maken hebben, zie ik ons pensioenfonds daar goed in opereren. We moeten de markt scherp blijven volgen. We moeten er bovenop zitten en onze kansen grijpen. Daar zijn we redelijk succesvol in. Ons beleid is helder en rustig. Wij zoeken niet naar de extremen. Onze keuzes zijn weloverwogen. Dat betekent aan de ene kant dat we nooit een maximaal voordeel behalen, maar aan de andere kant dat we ook niet te maken krijgen met maximale nadelen. Daar hebben we als fonds nu baat bij."

Feiten en fabels over het partnerpensioen

Niet iedereen is even bekend met pensioenen. Jammer, want als u op de juiste momenten zich even in uw pensioen verdiept, kan u dat later veel opleveren. Maar het is soms moeilijk te bepalen wat waar is (feit) en wat niet waar is (fabel). We zetten er een paar voor u op een rij. Ze gaan allemaal over partnerpensioen.

Wat is partnerpensioen?

FEIT Een pensioen dat uw partner krijgt als u zou komen te overlijden.

FABEL Een pensioen dat uw partner krijgt als u met pensioen gaat.

Wie is een partner?

FEIT Een partner is degene met wie u getrouwd bent óf met wie u een geregistreerd partnerschap hebt of degene met wie u (ongetrouwd) samenwoont.

Als u samenwoont en uw partner wil een partnerpensioen aanvragen nadat u overleden bent, moet uw partner kunnen aantonen dat:

- de relatie tenminste zes maanden heeft bestaan voordat u als deelnemer bent overleden;
- dat u minstens zes maanden samen heeft gewoond op hetzelfde adres;
- de relatie is vastgelegd in een notariële samenlevingsovereenkomst, waarin is vastgelegd dat de partner de begunstigde is van uw partnerpensioen.

FABEL Iedereen met wie u in hetzelfde huis woont.

Hoe regel ik het?

FEIT U hoeft uw partner van te voren niet aan te melden bij pensioenfonds Honeywell. Op het moment van uw overlijden bekijkt het pensioenfonds of uw partner partnerpensioen krijgt. U moet wel uw partner aanmelden als u met pensioen gaat.

FABEL Ik moet mijn partner altijd vooraf aanmelden bij het pensioenfonds.

Krijgt mijn partner altijd dit pensioen?

FEIT Bent u geboren voor 1950 dan krijgen uw partner en kinderen alleen een uitkering als u nog in dienst bent bij Honeywell wanneer u overlijdt. Het partnerpensioen is tot pensioendatum of datum beëindiging deelneming in het pensioenfonds namelijk verzekerd. Op de pensioendatum is dus geen partnerpensioen opgebouwd. Bij het einde van uw deelneming in de pensioenregeling (bijvoorbeeld als u uit dienst gaat) kunt u ervoor kiezen om een deel van het opgebouwde ouderdompensioen om te zetten in partnerpensioen. Uw ouderdompensioen wordt daardoor lager, maar bij uw overlijden hebben uw nabestaanden wel recht op een nabestaandenpensioen. Deze keuze wordt u bij pensionering nogmaals voorgelegd.

Bent u geboren na 1949 dan wordt er wel een partnerpensioen opgebouwd. Dit is 70% van het ouderdompensioen.

FABEL U bouwt altijd een partnerpensioen op, ook als u uit dienst gaat, is er een pensioen voor uw partner.

Hoeveel is het?

FEIT Het partnerpensioen wordt bij Honeywell verschillend berekend. De soort berekening hangt af van het moment dat de deelnemer (u) komt te overlijden en of u bent geboren voor of na 1950:

- Als u bent geboren voor 1950, nog in dienst bent en komt te overlijden dan heeft uw partner recht op een partnerpensioen van 1,25% van de laatst vastgestelde Pensioengrondslag, vermenigvuldigd met het aantal deelnemingsjaren dat u tot de pensioendatum had kunnen bereiken*.
- Is uw partner jonger dan 65 jaar? Dan heeft hij of zij naast het partnerpensioen recht op een tijdelijk partnerpensioen tot de 65-jarige leeftijd. Het tijdelijk partnerpensioen bedraagt 0,491% van de laatst vastgestelde pensioengrondslag, vermenigvuldigd met het aantal deelnemingsjaren dat u tot de pensioendatum had kunnen bereiken.
- Overlijdt u nádat u uit dienst bent gegaan en u heeft niets geregeld, dan krijgt uw partner niets. Maar op het moment van uitdiensttreding heeft u wel de mogelijkheid om vanuit de tot de ontslagdatum opgebouwde aanspraken op ouderdompensioen een partnerpensioen te verzekeren. Daarvoor levert u een gedeelte van het opgebouwde ouderdompensioen in.
- Komt u te overlijden nádat u met pensioen bent gegaan, dan is er standaard een partnerpensioen dat 70% bedraagt van het ouderdompensioen.
- *Als u geboren bent na 1949, wordt het partnerpensioen afgeleid van het Ouderdompensioen dat u zou kunnen bereiken op 65 jarige leeftijd. Het partnerpensioen bedraagt daar 70% van. Dit geldt zolang u in dienst bent en tijdens dat dienstverband komt te overlijden. Ook voor deze groep is er een tijdelijk partnerpensioen (zie boven) voor een achterblijvende partner die jonger is dan 65 jaar.*
- *Bij uitdiensttreding is er een partnerpensioen verzekerd ter grootte van 70% van het opgebouwde ouderdompensioen. Het tijdelijk partnerpensioen komt dan niet tot uitkering.*

FABEL Het partnerpensioen is altijd 70% van uw ouderdompensioen.

Let op: feiten en fabels over pensioenregelingen kunnen verschillen per pensioenfonds. Check daarom altijd wat voor u geldt als u ook ergens anders nog een pensioen heeft.

* Pensioengrondslag

De pensioengrondslag is uw pensioengevend salaris min de franchise. De franchise wordt afgetrokken omdat u later, als u met pensioen gaat, ook AOW krijgt. De pensioengrondslag is het bedrag waarop uw pensioenopbouw is gebaseerd. Stel u verdient € 45.000 per jaar en de franchise is € 15.000. Dan is uw pensioengrondslag € 30.000.

Stel dat iemand komt te overlijden terwijl hij of

pensioenstelsel er in toekomst uit moet komen te zien. Veranderingen zijn nodig om de pensioen betaalbaar te houden. Naast een aantal adviezen over het pensioen staat er ook iets in over de AOW, namelijk dat de AOW-leeftijd gekoppeld moet worden aan de stijgende levensverwachting. Worden we gemiddeld ouder, dan schuiven de AOW-leeftijd en de pensioenleeftijd mee.

Toelichting 5:

De AOW is een omslagstelsel

Iedereen die nu werkt, betaalt de AOW voor de mensen die nu 65 jaar of ouder zijn. In tegenstelling tot pensioen, waarbij iedereen als het ware 'spaart' voor zijn eigen pensioen, wordt de AOW-belasting direct gebruikt om de AOW-uitkeringen van de huidige gepensioneerden te betalen. Dit is een zogenaamd omslagstelsel.

Uitslag: heeft u 5x 'ja' geantwoord, dan bent u een echte Kenner. Alle stellingen zijn namelijk waar.

Colofon

Deze pensioenkrant is een uitgave van Pensioenfonds Honeywell. De krant is bedoeld voor alle actieve deelnemers en gepensioneerden van het pensioenfonds.

Redactieadres

Postbus 501
9700 AM Groningen
Website www.honeywellpensioen.nl

Voor vragen over uw pensioenregeling kunt u contact opnemen met de Pensioendesk, telefoonnummer (050) 582 79 27.

E-mail pf.honeywell@tkppensioen.nl

Vormgeving en druk Koninklijke Van Gorcum BV

Oplage 2000 exemplaren

